

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning

Vedtatt av kommunestyret 17.12.2018 i sak 99/18

Våre strategiske styringsmål

Gode tjenester

God folkehelse

Rent miljø

Stolt nittedalsidentitet

Levende lokaldemokrati

Gode prosesser

Kompetente og
motiverte medarbeidere

Sunn økonomi

Sammenhengen mellom styringsdokumentene

Innhold

1. Reglement for finans- og gjeldsforvaltning - virkeområde og formål.....	5
1.1. Hensikten med reglementet.....	5
1.2. Formålet med kommunens finans- og gjeldsforvaltning	5
1.3. Hvem reglementet gjelder for	5
2. Hjemmel og gyldighet.....	5
2.1. Hjemmel	5
2.2. Gyldighet.....	6
3. Forvaltning, forvaltningstyper og tilfredsstillende avkastning	6
3.1. Avkastningsmål.....	6
4. Generelle rammer og begrensninger	7
4.1. Ansvar	7
4.2. Generelle krav	7
5. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål	9
5.1. Felles plasseringsbegrensninger	9
5.2. Ledig likviditet beregnet for driftsformål.....	9
5.3. Frie midler på kommunens disposisjonsfond	9
5.4. Innskudd i bank med tidsbinding	10
5.5. Andeler i pengemarkedsfond.....	10
6. Forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler	11
6.1. Vedtak om opptak av lån.....	11
6.2. Tillatte låneinstrumenter.....	11
6.3. Tidspunkt for låneopptak.....	11
6.4. Krav ved låneopptak	11
6.5. Krav til porteføljeforvaltningen	12
6.6. Rentesikringsinstrumenter	12
7. Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva	13
8. Etiske kriterier i forvaltningen	14
9. Rapportering.....	14
10. Avvik, kvalitetssikring og rutiner	16
10.1. Avvik.....	16

10.2.	Kvalitetssikring og rutiner	16
-------	-----------------------------------	----

1. Reglement for finans- og gjeldsforvaltning - virkeområde og formål

1.1. Hensikten med reglementet

Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder for kommunens finans- og gjeldsforvaltning. Underliggende fullmakter, instruksjer og rutiner skal hjemles i dette reglementet. Reglementet definerer hvilke avkastnings- og risikonivå som er akseptable ved plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån, gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.2. Formålet med kommunens finans- og gjeldsforvaltning

Finans- og gjeldsforvaltningen har som overordnet formål å sikre tilfredsstillende avkastning og stabile, lave netto finanskostnader, og hindre at kommunen tar vesentlig finansiell risiko. Refinansieringsrisiko skal vurderes og vektlegges ved låneopptak.

1.3. Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Nittedal kommune. Reglementet gjelder også for virksomhet i kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11. I den grad disse virksomhetene har en egen finansforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet.

2. Hjemmel og gyldighet

2.1. Hjemmel

Dette reglement er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992, §50 og §52.
- Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning fastsatt av Kommunal og Moderniseringsdepartementet 2. november 2016.

2.2. Gyldighet

Reglementet trer i kraft fra og med dato for kommunestyrets vedtak. Reglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode.

Dette reglementet erstatter alle tidligere regler og instruksjoner som kommunestyret eller annet politisk organ har vedtatt for Nittedal kommunes finans- og gjeldsforvaltning.

3. Forvaltning, forvaltningstyper og tilfredsstillende avkastning

Reglementet omfatter forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Gjennom dette finansreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

Kommunen har per. 1.1.2018 ingen langsiktige finansielle aktiva.

Ledig likviditet skal forvaltes etter reglene i kapittel 5. Alle låneopptak og eventuelle avtaler om finansiell leasing skal gjøres etter reglene i kapittel 6.

3.1. Avkastningsmål

Nittedal kommunes mål er å oppnå en tilfredsstillende avkastning på plasserte midler og lave og forutsigbare kostnader på sin gjeld. Med dette menes en gjeldsrente som er lik eller lavere enn referanseindeksen for kommunens gjeld. For kommunens aktiva er tilfredsstillende avkastning en utvikling som over tid er lik eller bedre enn referanseindeksene for aktivaklassene «bankinnskudd og pengemarkedsfond»

Referanseindeksene for de ulike aktivaklassene fremkommer av **tabell 1**.

Tabell 1 Referanseindekser

Aktiva/passiva	Referanseindeks	
Gjeld	12 måneders SWAP rente + 1 prosentpoeng	
Bankinnskudd og pengemarkedsfond	0,25 års statsobligasjonsindeks	ST1X

4. Generelle rammer og begrensninger

4.1. Ansvar

1. Kommunestyret tar gjennom fastsettelse av dette finansreglement stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansiell risiko, jfr. Kommunelovens § 52.
2. Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det pålegger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.
3. Rådmannen skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.
4. Det tilligger rådmannen å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglement.
5. Det tilligger rådmannen med hjemmel i dette finansreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter, instruksjer og rutiner for de enkelte forvaltningsformer, som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.

4.2. Generelle krav

1. Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter. Finansforvaltning som krever kompetanse ut over den som kommunen selv besitter er ikke tillatt.
2. Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finans- og gjeldsforvaltning.
3. Plassering av Nittedal kommunes midler i verdipapirer skal skje etter etiske kriterier som beskrevet i kapittel 8.
4. Rapportering til kommunestyret skal skje etter bestemmelsene i kapittel 9.

5. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Kommunen skal til en hver tid ha likviditet til å dekke løpende forpliktelser.

Kommunens likviditet deles inn i midler til driftsformål og ledig likviditet som følge av frie midler på disposisjonsfond.

Rådmannen, eller den det gis fullmakt til, kan plassere midler til driftsformål i bankinnskudd uten tidsbinding. Ved plassering skal det legges vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet.

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating A- eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

5.1. Felles plasseringsbegrensninger

Kommunens samlede innskudd i bank/kredittinstitusjon skal ikke overstige 2 % av institusjonens forvaltningskapital.

Kommunens eierandel i et pengemarkedsfond skal ikke overstige 5 % av fondets forvaltningskapital.

5.2. Ledig likviditet beregnet for driftsformål

For kommunens ledige likviditet beregnet for driftsformål, som trengs til dekning av kommunens forpliktelser, gjelder følgende:

1. Midlene skal plasseres i kommunens hovedbank eller annen større spare- eller forretningsbank med forvaltningskapital på minimum NOK 10 milliarder ved siste avlagte regnskapsrapport.
2. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner.
3. Det kan ikke være begrensninger i uttaksretten.

5.3. Frie midler på kommunens disposisjonsfond

Ledig likviditet som tilsvarer de frie midlene på kommunens disposisjonsfond kan plasseres i på følgende måte:

1. Inntil 40 % av midlene kan plasseres i «pengemarkedsfond med lav risiko» etter retningslinjene i 5.5
2. Inntil 40 % av midlene kan plasseres som innskudd i bank med tidsbinding etter retningslinjene i 5.4.
3. De resterende frie midlene på kommunens disposisjonsfond skal plasseres uten tidsbinding i kommunens hovedbank eller annen større spare- eller forretningsbank med forvaltningskapital på minimum NOK 10 milliarder ved siste avlagte regnskapsrapport.

5.4. Innskudd i bank med tidsbinding

For innskudd i bank med tidsbinding gjelder følgende:

1. Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 6 måneder.
2. Ett enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 20 mill.
3. Kommunens samlede innskudd med tidsbinding i bank/kredittinstitusjon kan ikke utgjøre mer enn NOK 50 mill.
4. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner.
5. Innskudd med tidsbinding skal det plasseres i større spare- eller forretningsbank med forvaltningskapital på minimum NOK 10 milliarder ved siste avlagte regnskapsrapport.

5.5. Andeler i pengemarkedsfond

For plassering i pengemarkedsfond gjelder følgende:

1. Pengemarkedsfond skal være klassifisert som «Pengemarkedsfond med lav risiko» i henhold til Verdipapirfondenes forenings bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond.
2. Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.
3. En enkelt plassering i pengemarkesfond kan ikke utgjøre mer enn NOK 30 mill.

Dersom Verdipapirfondenes forenings bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond endres, skal kommunestyret informeres og effekten av endringen på kommunens risikoeksponering forklares ved neste rapportering.

6. Forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

6.1. Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slikt vedtak skal minimum angi:

1. Lånebeløp
2. Nedbetalingstid

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal det gjennomføres låneopptak.

Godkjenning av lånevilkår og for øvrig forvaltning av kommunens innlån skal skje etter retningslinjene i dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens § 50 om låneopptak.

Rådmannens fullmakt eller den det gis fullmakt til innebærer også fullmakt til opptak av nye lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

6.2. Tillatte låneinstrumenter

1. Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikats- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån).
2. Finansiering kan skje gjennom finansiell leasing.
3. Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

6.3. Tidspunkt for låneopptak

Tidspunkt for låneopptak skal vurderes opp mot følgende:

1. Likviditetsbehov
2. Vedtatt investeringsbudsjett
3. Forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold

6.4. Krav ved låneopptak

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets beste betingelser.

1. Det skal innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Prinsippet kan fravikes ved låneopptak i statsbank.

2. Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for forfall.
3. Under ellers like forhold skal kommunen fordele låneopptakene på flere långivere.

6.5. Krav til porteføljeforvaltningen

Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding på samlet rentebærende gjeld skal være mellom 1,5 år og 5 år.

Gjeldsporteføljen skal ha en fastrenteandel på minimum 25 % og maksimalt 75 % (lån med rentebinding 1 år frem i tid og over).

Gjeldsporteføljen skal ha en vektet kapitalbinding på minimum 2,5 år for å redusere refinansieringsrisikoen.

Ett enkelt lån skal maksimalt utgjøre 30 % av den låneporteføljen til investeringer (eks. videreformidlingslån fra Husbanken).

Maksimalt 30 % av den totale låneporteføljen til investeringer kan komme til forfall i ett enkelt år for å redusere refinansieringsrisikoen.

6.6. Rentesikringsinstrumenter

Kommunen kan i sin gjeldsforvaltning benytte seg av avledede instrumenter/derivater.

Tillatte derivater er angitt i dette delkapittelet.

Rentesikringsinstrumenter kan kun benyttes i den hensikt å endre renteeksponeringen for kommunens lånegjeld.

Følgende sikringsinstrumenter er tillatt for å oppnå ønsket rentebinding:

1. Framtidige renteavtaler (FRA)
2. Rentebytteavtaler (SWAP)
3. Fastrente

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandel fra den øvrige finansforvaltningen. Hensikten bak derivatkontrakten skal dokumenteres ved inngåelse av avtale. Ved inngåelse av rentesikringsavtale skal det avholdes budrunde for å sikre markedsmessige riktige rentevilkår.

7. Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva

Kommunen har per. 1.1.2018 ingen langsiktige finansielle aktiva, og det settes derfor ikke opp retingslinjer for slike investeringer.

8. Etiske kriterier i forvaltningen

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland, skal være retningsgivende for Nittedal kommunes etiske håndtering av finansforvaltningen. Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskaper som produserer særlig inhumane våpen skal utelukkes fra porteføljen. Videre skal selskaper utelukkes dersom det er åpenbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringer medvirker til:

- Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, utnyttelse og annen utbytting av barn.
- Alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer.

Nittedal kommune vil påse at samarbeidende forvaltere er informert om både forvaltningsrammer og etiske retningslinjer i dette reglement. Det er Nittedal kommunes mål at kapital ikke plasseres i selskaper med en uakseptabel etisk profil, og at det derfor velges forvaltere som hensyntar de etiske sidene ved utvelgelse av investeringer.

Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at en forvalter har plassert midler i et selskap med uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plassering opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

9. Rapportering

Rådmannen skal legge frem en rapport for kommunestyret som viser status for finansforvaltningen per 30. april og per 31. august. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapportene skal minimum inneholde:

1. En overordnet beskrivelse og vurdering av kommunens finansielle risiko
2. Oversikt som viser sammensetningen, markedsverdi og avkastning hittil i år samlet og fordelt på de ulike typer aktiva.
3. Oversikt som viser sammensetningen, løpetid, rentebetingelser og verdi samlet og fordelt på de ulike typer passiva.

4. Oversikt over løpetiden for passiva som skal refinansieres og verdien av lån som forfaller og må refinansieres inneværende år og året etter.
5. Markedsrenter/ avkastning representert ved referanseindeksenenes utvikling for aktiva og passiva.
6. En stresstest og risikovurdering som viser beregnet årlig endring som følge av:
 - 2 % renteoppgang
7. Bekreftelse på at forvaltningen er utført i henhold til de generelle kravene i kapittel 4.2.
8. Bekreftelse på at forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet på driftsformål er utført i henhold til kravene i kapittel 0.
9. Bekreftelse på at forvaltningen av gjeld er utført i henhold til kravene i kapittel 6.5.
10. Bekreftelse på at administrasjonen ikke er gjort oppmerksom på brudd av bestemmelser i kapittel 8.
11. Oversikt over opptak av nye lån og refinansiering så langt i året.
12. Utviklingen på kommunens hovedbankkonto så langt i året.
13. Redegjørelse om eventuelle vesentlige markedsendringer og endringer i kommunens finansielle risiko.
14. Redegjørelse om eventuelle avvik mellom faktisk forvaltning og dette finansreglement. Redegjørelsen skal minimum angi hvordan avviket har oppstått, eventuelle økonomiske konsekvenser og forslag til endringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

10. Avvik, kvalitetssikring og rutiner

10.1. Avvik

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes.

10.2. Kvalitetssikring og rutiner

Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i forskrift. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Rådmannen pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes. Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.

NITTEDALKOMMUNE
der storby møter marka

Sentralbord: 67 05 90 00

Epost: postmottak@nittedal.kommune.no

Besøksadresse: Rådhusveien 1, 1482 Nittedal

www.nittedal.kommune.no

